

ÅRSREDOVISNING

för

LO och LO-koncernen

2018

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE 2018

LOs organisation och uppdrag

Landsorganisationen i Sverige – LO – är en sammanslutning av fackliga arbetstagarorganisationer – förbund.

LO har till uppgift att leda och samordna LOs och förbundens arbete med att tillvarata arbetstagarnas intressen på arbetsmarknaden och inom näringslivet.

LOs medlemmar utgörs av 14 anslutna medlemsförbund. Förbunden består i sin tur av sammanlagt 1 423 027 medlemmar vid räkenskapsårets utgång (1 442 355) varav 54 % män och 46% kvinnor.

För att kunna fullfölja sin uppgift ska LO närmast verka för:

- att de anslutna förbunden organiserar och sammansluter arbetstagare i privat, statlig och kommunal tjänst,
- att de anslutna förbundens verksamhet bedrivs efter enhetliga linjer och under solidarisk samverkan varvid gemensamma intressen ska beaktas och hänsyn tas till den enskildes rätt och samhällets berättigade krav,
- att arbetstagarnas intressen i rättsliga och samhällspolitiska frågor tillvaratas,
- att utveckla förbindelser med motsvarande organisationer i Sverige och i andra länder,
- att genom medlemskap i internationella fackliga organisationer och i övrigt internationellt hävda fackliga intressen samt
- att de anslutna förbundens lokala organisationer samverkar i organiserad tvärfacklig verksamhet i LO-distrikten.

Kongressen är LOs högsta beslutsfattande organ och kongressen styr verksamheten under kongressperioden. På kongressen 2004 antogs en vision. Visionen lyder som följer.

”Medlemmar som är stolta, kunniga och medvetna. En arbetsmarknad med rikstäckande kollektivavtal för social rättvisa, jämlikhet och jämställdhet. En välfärd präglad av generositet och solidaritet. Ett land präglat av tillväxt och ekonomisk stabilitet. Ett land för alla i nära samarbete med andra länder och folk. Det är vår fackliga vision.”

Utifrån Kongressens vision beslutade LOs styrelse i oktober 2016 om en verksamhetsplan för 2016-2020. Verksamhetsplanen tog sitt avstamp i att den svenska modellen står inför ett vägskafl. LO och förbunden är bärare av tidlösa idéer och värderingar så som allas lika värde, solidaritet, frihet och jämlikhet och vi använder vår styrka för att skapa en bättre värld för alla. Styrkan har vi haft genom hög organisationsgrad, hög kollektivavtalsäckning, facklig-politiskt arbete och opinionsbildning. Vi kan dock konstatera att på flera nivåer, både

nationellt och internationellt, utmanas vår svenska modell. En av de viktigaste orsakerna handlar om att vi inte har full sysselsättning utan fortfarande är arbetslösheten hög i vissa grupper även om vi har en bra sysselsättningsutveckling. Det har bland annat lett till förändrade förutsättningar när det gäller arbetsvillkoren som arbetstider och anställningsformer. Det har över tid skapat en förskjutning i möjligheten till inflytande över arbetet från anställd till arbetsgivare.

Under 2018 har tre områden varit prioriterade:

1. Investera för jämlikhet; Vi ser att klyftorna i Sverige ökar och att det kräver nya och kraftfulla åtgärder för att förändra detta. För att analysera ojämlikhetens konsekvenser och presentera förslag som kan minska ojämlikheten tillsattes en jämlikhetsutredning. Den kommer att arbeta under hela kongressperioden och löpande lämna analyser samt förslag. Full sysselsättning och ökad jämlikhet; med fokus på att bredda frågan om full sysselsättning med ett jämlikhetsperspektiv.
2. Det Goda arbetet; Projektet tar sin utgångspunkt i arbetsplatsen och syftar till att förbättra arbetsvillkoren, arbetsmiljön och möjligheterna till makt och inflytande på arbetet för LO-förbundens medlemmar. Det innebär att projektet bland annat behöver innehålla policy- och reformförslag som bidrar till att makt omfördelas så att löntagarnas reella inflytande på arbetet ökar, att arbetsvillkoren och arbetsmiljön förbättras i LO-yrken, att fler löntagare kan, vill och vågar utöva inflytande på sin arbetsplats så att den fackliga organiseringen ökar samt att det skapas ett arbetsliv med trygga, utvecklande och hälsosamma arbetarjobb med löner som går att leva på.
3. Organisera eller dö; med fokus på att stärka vår roll som organisation och stödja förbundens arbete med att rekrytera nya medlemmar. I december 2018 antog LOs styrelse ett beslut om att särskilt arbeta med att stärka den lokala tvärfackliga verksamheten, förtydligade LOs ansvar för ungverksamheten och skolinformation samt de gemensamma studierna.

Utredningar

Jämlikhetsutredningen: På kongressen 2016 beslutades att tillsätta en jämlikhetsutredning för att analysera ojämlikheten i Sverige samt presentation av konkreta förslag för att öka jämlikheten. Utredningen kommer att arbeta under hela kongressperioden. Rapporter kommer att lämnas löpande och den första presenterades i slutet av 2017. Under 2018 publicerades tio underlagsrapporter och två program med policyförslag, de senare antagna av styrelsen.

LOs roll, uppdrag och interna organisation; LO kongressen 2016 beslutade att göra en översyn av LOs roll, uppdrag och interna organisation. Under 2017 har intervjuer med förbundsordförande genomförts av en extern konsult. Resultatet har presenterats för LOs styrelse som ett led i att utveckla styrelsens arbete. En översyn av LO-distriktens verksamhet har genomförts och LOs styrelse fastställde ett inriktningsbeslut för det fortsatta arbetet. Utredningen har formen av ett löpande utvecklingsarbete. Under 2018 har arbetet med att förtydliga distriktens roll startats och en projektplan har antagits av Tvärfackliga rådet.

Miljö- och Klimatpolitiskt program presenterades under våren 2018.

Det Goda arbetet; Grunderna för arbetet har lagts men det huvudsakliga arbetet kommer att ske under 2019.

Väsentliga händelser i verksamheten 2018

Valrörelse 2018: Stor fokus har legat på valrörelsen där LO drev en egen valrörelse. Vi har arbetat med parollen ”Trygghet för vanligt folk”. Förutom en omfattande information och opinionskampanj har fokus legat på samtalen med LO-förbundens medlemmar. Detta genomfördes både via telefon samt på arbetsplatserna. Totalt genomförde LO-förbunden 658 405 samtal. Vi lyckades framför allt i slutet av valrörelsen att trycka tillbaka antalet LO förbundsmedlemmar som röstade på Sverigedemokraterna och lyfta Socialdemokraterna. Trots detta blev stödet för Socialdemokraterna historisk lågt bland LO-medlemmar vilket kräver att arbetet med facklig-politisk samverkan utvecklas under hela mandatperioden. Efter valet har regeringsbildningen dragit ut på tiden och inte förrän i januari 2019 kunde Socialdemokraternas partiordförande väljas till statsminister.

Etableringsjobb: För att öka möjligheterna för nyanlända till Sverige att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden presenterade LO ett förslag, utbildningsjobb, i mars 2017. I september 2017 begärde 13 förbund förhandling om etableringen med sina respektive motparter. Förhandlingarna resulterade i en principöverenskommelse som 11 förbund ställde sig bakom. Arbetet har under 2018 fortsatt med förhandlingar med framförallt staten. Det osäkra parlamentariska läget under hösten 2018 har lett till att arbetet har förlängts.

Under hösten 2017 begärde LO förhandling med Svenskt Näringsliv om trygghet och omställning på arbetsmarknaden. Förhandlingarna har startats under 2018.

I juli 2018 valde Svenskt Näringsliv att säga upp avtalet med LO om Informationsmedel. Uppsägningstiden är ett år men efter samtal har den förlängts till 31 december 2019. Förhandlingar kommer att ske under våren 2019.

Personal

Under året har sex tillsvidareanställda slutat och sju tillsvidareanställda rekryterats till LO. Sex personer har beviljats hel tjänstledighet och dessa tjänster har ersatts. Ytterligare tre personer har under året varit helt eller delvis föräldralediga, alla dessa tjänster har ersatts. Under året har två personer haft annan tidsbegränsad anställning.

LO eftersträvar en jämn könsfördelning inom alla yrkesgrupper.

Under hösten 2016 genomfördes en förändring av den interna organisationen. En av synpunkterna i arbetsmiljöenkäten 2015 var att många önskade mer stöd i arbetet och bättre närhet till sin chef. För att möta detta ändrades enhetsstrukturen så att policyenheterna fick färre antal medarbetare per enhet samt att en enhet skapades som samlade de kansliövergripande funktionerna som personal, ekonomi och service. Under 2018 har fokus legat på att skapa stabilitet i organisationen samt ge förutsättningar för att arbeta med de av kongressen prioriterade områdena samt att vissa justeringar gjorts i organisationen. Under 2018 har Förändringsprofilen genomförts med Avonova. Förutom sedvanlig provtagning har varje medarbetare erbjudits samtal med beteendevetare på Avonova. I samband med detta gav vi även Avonova i uppdrag att i dessa samtal lyfta frågor om

kränkningar kopplade till #metoo. De aggregerade resultaten har redovisats per enhet samt till personalkommittén.

Under 2018 har vi även genomfört en utbildning/workshop på alla enheter där vi arbetat med de olika diskrimineringsgrunderna. På vår personaldag i september genomfördes en gemensam workshop där arbetet knöts ihop.

Väsentliga finansiella händelser under verksamhetsåret

LOs intäkter är i stor utsträckning baserade på förbundens medlemsantal och på LO representantskaps beslut om medlemsavgiftens storlek. Medlemsavgiftens storlek bestäms utifrån förändringen av förbundens medlemsintäkter. Kongressen 2016 beslutade dock att medlemsavgiften maximalt får uppgå till 17,84 kronor per medlem och månad i avgiftsklass 2. För räkenskapsåret minskade det totala antalet medlemmar i förbunden.

Framtida utveckling

I LOs omvärldsanalys har ett antal utmaningar och hot identifierats. Det mesta härrör sig till arbetsmarknaden där skillnaderna mellan olika grupper i arbetslivet och samhället ökar. Kvinnor har fortsatt sämre löner och arbetsvillkor än män. Osäkerheten och otryggheten hos arbetstagarna skapar oro inför framtiden vilket bidrar till att stödet för antidemokratiska och främlingsfientliga rörelser ökar. Detta är frågor som står högt på agendan under kommande år.

Genom den överenskommelse som i januari 2019 slöts mellan Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Centerpartiet och Liberalerna sätts press på att förändra arbetsrätten. I överenskommelsen står att arbetsmarknadens parter ska få möjlighet att förhandla men att det parallellt ska genomföras en statlig utredning. Det är i grunden oroväckande att politiken lägger sig i parternas förhandling och det är en utveckling vi ser på flera områden och på flera nivåer. Ska den Svenska modellen bevaras, stärkas och utvecklas så måste politiken låta arbetsmarknadens parter hantera frågor som rör anställningstrygghet.

Medlemsfrågan är en viktig faktor som påverkar både LOs och förbundens ekonomi och därigenom möjligheterna att genomföra facklig verksamhet. Under år 2018 förlorade medlemsförbunden 15 575 av sina aktiva medlemmar.

Moderföretagets resultat och ställning

Medlemsavgifterna uppgick till 257,5 mkr (256,8 mkr). Medlemsförbunden betalar till LO en avgift baserad på varje förbunds medlemsantal vilket motsvarar cirka 203-223 kronor per medlem och år. Medlemsavgiften till LO följer förbundens medlemsintäkter, för närvarande med ett tak fastställt av kongressen 2016.

Resterande del av den fackliga verksamhetens intäkter uppgick till 238,8 mkr (258,6 mkr). Övriga intäkter bestod i huvudsak av anslag från statliga myndigheter och andra organisationer bl.a. AFA Försäkring. Kostnaden för verksamheten uppgick till 592,1 mkr (556,2 mkr). I detta ingår bidrag till närstående organisationer. Under räkenskapsåret har totalt 35,1 mkr (35,6 mkr) lämnats som anslag och medlemsavgifter till närstående bl.a. Arbetarrörelsens arkiv, EFS, FFI.

LO strävar med den ekonomiska verksamheten att nå kostnadstäckning för den fackliga verksamheten. LOs resultat för den fackliga verksamheten uppgick till -95,8 mkr (-40,9 mkr). Årets resultat blev -17,3 mkr (41,9 mkr).

LO äger fyra fastigheter i Stockholm och en i Bryssel. Skolan 1 i Stockholm används för LO-kansliets verksamhet. Övriga fastigheter är uthyrda.

Fastighet	Ort/land	Typ	Kvadratmeter	Bokfört värde
Skolan 1	Stockholm	kontor	5 120	59 821
Skolan 2	Stockholm	kontor	4 007	25 589
Blåkulla 8	Stockholm	bostäder	359	1 497
Blåkulla 9	Stockholm	bostäder	337	1 221
Av de Tervueren 15	Bryssel/Belgien	kontor	560	6 028
SUMMA			10 383	94 156

Eget kapital

	Koncernen		LO		
	2018	2017	2018	2017	
Kapitalbehållning vid årets ingång	2 992 504	2 840 892	1 368 408	1 326 468	
Omräkningsdifferenser	4 559	2 982			
Nyemission		83 000			
Utdelning minoriteten	-31 143	-24 500			
Förvärv från minoriteten		4 998			
Årets resultat	271 341	85 132	-17 313	41 940	
Kapitalbehållning vid årets utgång	3 237 261	2 992 504	1 351 095	1 368 408	
Förändring av totalt eget kapital i koncernen	Bundet eget kapital	Ändamålsbestämda medel	Övrigt fritt eget kapital	Minoritetsintresse	Totalt
Belopp vid årets ingång	1 193 081	7 675	1 524 336	267 412	2 992 504
Omräkningsdifferenser			4 559		4 559
Förskjutning minoritet			-749	749	0
Årets ianspråktagande		-1 782	1 782		0
Utdelning minoriteten				-31 143	-31 143
Årets resultat			242 113	29 228	271 341
Belopp vid årets utgång	1 193 081	5 893	1 772 041	266 246	3 237 261

Förändring av LOs egna kapital	Bundet eget kapital	Ändamålsbestämda medel	Balanserat fritt eget kapital	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	1 193 081	7 675	125 712	41 940	1 368 408
Disposition av fg års resultat			41 940	-41 940	0
Årets resultat		-1 782	1 782	-17 313	-17 313
Belopp vid årets utgång	1 193 081	5 893	169 434	-17 313	1 351 095

För närvarande har LO inga räntebärande skulder. LO ska hålla en ekonomisk konfliktberedskap genom hög likviditet i finansförvaltningen alternativt med tillgångar med gott belåningsvärde vilket fastighetsinnehavet utgör.

Kongressen år 2008 beslutade att LOs angivna bundna egna kapital ska motsvara det belopp som fanns i räkenskaperna vid utgången av 1999 och värdesäkras genom att det, genomsnittligt över kongressperioden, ska finnas tillgångar vars marknadsvärde minst är lika stort som det bundna egna kapitalet ökat med konsumentprisindex från basår 2000.

Tkr	2018	2017	2016	2015	2014
<i>Bundet eget kapital</i>					
Bundna reserver	1 193 081	1 193 081	1 193 081	1 193 081	1 193 081
<i>Fritt eget kapital</i>					
Balanserad vinst	169 434	125 712	117 881	114 439	129 512
Reserverade medel	5 893	7 675	11 668	14 540	14 540
Årets resultat	-17 313	41 940	3 838	570	-15 072
Summa eget kapital	1 351 095	1 368 408	1 326 468	1 322 630	1 322 061

Som framgår av tabellen uppgick LOs egna kapital vid räkenskapsårets utgång till 1 351 mkr (1 368 mkr). Kravet på det värdesäkrade egna kapitalet för 2018 uppgick till 1 516 miljoner kronor att jämföra med de genomsnittliga tillgångarna på 4 748 miljoner kronor. Detta innebär att kongressens krav på eget kapital är tillgodosett.

Nedan redovisas marknadsvärdet av LO-koncernens tillgångar såsom justerat eget kapital. Det justerade egna kapitalet är beräknat som koncernens redovisade egna kapital justerat med skillnaden mellan det bokförda värdet och marknadsvärdet av byggnader och mark samt kortfristiga placeringar. Hänsyn har tagits till minoritetens andel och latent skatt. Eventuellt övervärde av andelar i intresseföretag har inte beaktats. Marknadsvärdena för byggnader och mark följer av koncernens redovisningsprinciper som redovisas i not 12.

N

Tkr	2018	2017	2016	2015	2014
Eget kapital	2 971 015	2 725 092	2 625 194	2 518 917	2 433 826
Övervärde fastigheter	3 536 926	2 682 446	2 291 381	1 575 127	1 247 018
avgår minoritet	-1 373 321	-1 017 769	-854 319	-544 916	-413 821
Övervärde korta placeringar	112 507	512 735	382 477	310 111	357 904
Summa övervärde före skatt	2 276 112	2 177 412	1 819 539	1 340 322	1 191 101
Skatt 22 %	-500 745	-479 031	-400 299	-294 871	-262 042
Justerat Eget Kapital efter skatt	4 746 382	4 423 474	4 044 435	3 564 368	3 362 885

Hållbarhet

LO upprättar från och med 2017 en separat hållbarhetsrapport.

Koncernen

LO såg under 2014 över sin organisation och verksamhet i syfte att få en tydligare struktur och en bättre styrning. Uppdelning i facklig verksamhet och kommersiell verksamhet genomfördes genom att i princip samtliga affärsdrivna dotterbolag allokerades in under Bantorget Förvaltning AB (org nr 556057-7388). Den kommersiella verksamheten har delats upp i två ben. Finansiella tillgångar har samlats i Bantorget Finans AB (org nr 556152-4595) medan fastighetsbolag och rörelsedrivande dotterbolag har samlats under Bantorget Egendom AB (org nr 556956-0040).

Landsorganisationen är därmed moderföretag till följande dotterföretag: Bantorget Förvaltning AB (100%), Utbildningsförlaget Brevskolan Ek förening org nr 702000-2601 (96%) samt LO-TCO Rättsskydd AB org nr 556150-9257 (90%).

Bantorget Förvaltning AB är i sin tur moderföretag till Bantorget Finans AB (100%), Bantorget Egendom AB (100%), Bantorget Redovisning AB org nr 556638-0464 (100%), Bantorget Grafiska AB org nr 556987-6740 (100%), Politism AB org nr 556964-1094 (100%), Responsible Investors Alliance Sweden AB org nr 559106-4778 (100%) och RICERT AB org nr 559106-4729 (100%).

h

Resultat och ställning

Koncernen har under året omsatt 947,5 mkr (948,3 mkr) och redovisar ett resultat före skatt med 377,1 mkr (114,2 mkr). Resultatet från finansiella investeringar uppgick till 367,0 mkr (36,7 mkr). Årets resultat uppgår till 271,3 mkr (85,1 mkr).

LO-koncernens resultat 2018– 2014					
Tkr	2018	2017	2016	2015	2014
Facklig verksamhet	-95 788	-40 872	-56 110	-26 049	-48 301
Fastighetsförvaltning	101 543	97 779	61 982	77 118	54 500
Hotell och konferensverksamhet	16 069	7 687	6 179	223	224
Juridisk verksamhet	-626	9 911	-2 310	-874	-227
Övrigt tryckeri, ekonomiservice m m	-96	466	-5 187	-7 249	1 809
Övrig verksamhet	-11 019	2 558	8 630	98	3 422
Finansnetto	366 994	36 676	108 707	100 316	110 513
Upplösning av omstruktureringsreserv	0	0	0	0	2 936
Resultat efter finansiella poster	377 077	114 205	121 891	143 583	124 876
Skatter	-105 736	-29 073	-19 811	-36 924	-34 640
Årets resultat	271 341	85 132	102 080	106 659	90 236

Fastighetsförvaltning

Bantorget Egendom AB är moderföretag för fastighetsbolagen och har till uppgift att äga och förvalta fastigheter genom hel- och delägda dotterföretag samt intresseföretag. Fastighetsportföljen består av kommersiella fastigheter, bostäder och hotell. Markutveckling bedrivs i tre markområden i Stockholms omnejd med syfte att exploatera dessa till planlagd kvartersmark. Dessutom äger koncernen hotellverksamheter i Italien och i Örenäs. Koncernens omsättning uppgick till 365,8 mkr (336,5 mkr) och årets resultat hänförligt till moderbolagets ägare blev 63,9 mkr (46,1 mkr). Koncernens hyresintäkter uppgick till 169,1 mkr (162,7 mkr).

Finansförvaltning

Bantorget Finans AB bedriver förvaltning av värdepapper. Bolagets omsättning uppgick till 0 mkr (0 mkr) och årets resultat blev 200,5 mkr (13,0 mkr).

Bolagets finansiella tillgångar utgörs i huvudsak av andelar i värdepappersfonder. Bolaget har i sitt placeringsreglemente definierat och tydliggjort de risker bolaget avser att ta i sin finansförvaltning och balanserat dessa genom god diversifiering. Ett led i diversifieringen är att bolaget har både ränte- och aktieportföljer.

Bolaget utsätts i sin finansförvaltning för finansiella risker vilket inkluderar förändringar i priser på såväl aktie- som räntemarknad. I ränteförvaltningen exponeras även bolaget för motpartsrisk (kreditrisk). I samband med att en betydande del av aktieexponeringen är mot utlandet inkluderas även valutarisk.

Bolaget beaktar alltid den etiska aspekten i sin placeringsverksamhet. Bolaget utesluter investeringar hos förvaltare eller i fonder som förknippas med oacceptabla arbetsförhållanden, kriminell verksamhet, pornografi, miljöförstöring eller bristande produktsäkerhet. Bolagets ägande ska baseras på de universella värderingar som uttrycks i FN:s allmänna förklaringar om de mänskliga rättigheterna samt FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter (1966) samt FN:s konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (1966). Den Internationella Arbetstagarorganisationen ILOs konventioner är vägledande för all placeringsverksamhet. Som ett led i att säkerställa hållbara investeringar har bolaget under året blivit licensierat i enlighet med den nya ESG-branschstandarden ESG4Real.

Direktavkastningen på aktier och räntor har under året uppgått till 21 mkr eller 1,4 %, (1,4%). Marknadsvärdet uppgick den 31 december 2018 till 1 497 mkr att jämföras med 1 960 mkr vid årets ingång.

Dotterföretagen

LO-TCO Rättsskydd AB ägs till största delen av LO och resterande del ägs av TCO. Bolaget tillhandahåller juridisk service i huvudsak inom området arbetsrätt till LO och TCO med anslutna förbund. Därigenom bereds närmare 3 miljoner medlemmar möjlighet till rättshjälp. Bolagets nettoomsättning uppgick till 58,3 mkr (59,4 mkr). Årets resultat uppgick till -1,7 mkr (9,1 mkr). Av bolagets nettoomsättning avser 1,1% (2,3 %) LO.

Bantorget Förvaltning AB är moderbolag i den affärsdrivande koncernen och svarar därmed för att LOs insyn och påverkan i koncernen säkerställs via styrelsernas uppdrag och återrapportering. Bolagets nettoomsättning uppgick till 6,6 mkr (8,2 mkr). Årets resultat uppgick till 65,6 mkr (70,3 mkr).

Responsible Investors Alliance Sweden AB, som ägs av *Bantorget Förvaltning AB*, har inlett sin verksamhet under 2018. Den nya ESG-branschstandard har presenterats för kapitalägare och kapitalförvaltare liksom den oberoende certifieringen ESG4Real. Standarden har utvecklats under flera år i ett samarbete mellan LO genom Bantorget Förvaltning AB och den Holländska Landsorganisationen FNV.

LO-koncernens resultaträkning (tkr)

		2018-01-01	2017-01-01
		2018-12-31	2017-12-31
<u>Verksamhetens intäkter</u>	2		
Förbundsavgifter		257 496	256 834
Övriga intäkter	6	684 030	689 192
Förändring av lager av pågående arbeten för annans räkning		<u>5 931</u>	<u>2 290</u>
		947 457	948 316
<u>Verksamhetens kostnader</u>			
Råvaror och förnödenheter		-34 668	-30 514
Handelsvaror		-3 695	-3 603
Externa kostnader	5, 6	-568 448	-530 696
Personalkostnader	3, 4	-289 982	-264 516
Av- och nedskrivningar	11, 12, 13	-56 109	-53 397
Andel i intresseföretags resultat efter skatt		<u>15 528</u>	<u>11 939</u>
		-937 374	-870 787
Verksamhetens resultat	2	10 083	77 529
<u>Resultat från finansiella investeringar</u>			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	7	40 759	28 002
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	8	349 514	27 618
Räntekostnader och liknande resultatposter		<u>-23 279</u>	<u>-18 944</u>
		366 994	36 676
Resultat efter finansiella poster		377 077	114 205
Skatt	10	-105 736	-29 073
Årets resultat		271 341	85 132
Hänförligt till:			
Moderföretagets ägare		242 113	51 459
Minoritetsintresse		29 228	33 673

LO-koncernens balansräkning (tkr)

Tillgångar

		2018-12-31	2017-12-31
Anläggningstillgångar			
<u>Immateriella anläggningstillgångar</u>	11		
Balanserade utgifter för forsknings- och utvecklingsarbeten och liknande arbeten		611	34
Goodwill		<u>1 147</u>	<u>-</u>
		1 758	34
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>			
Byggnader och mark	12	1 397 029	1 402 769
Inventarier	13	89 769	85 341
Pågående nyanläggningar	14	<u>17 286</u>	<u>5 211</u>
		1 504 084	1 493 321
<u>Finansiella anläggningstillgångar</u>			
Andelar i intresseföretag	17	692 541	230 132
Fordringar hos intresseföretag		25 477	25 477
Andra långfristiga värdepappersinnehav	18	204 682	207 048
Uppskjutna skattefordringar	26	5 263	5 107
Andra långfristiga fordringar	19	<u>36 299</u>	<u>190 046</u>
		964 262	657 810
Summa anläggningstillgångar		2 470 104	2 151 165
Omsättningstillgångar			
<u>Varulager m m</u>			
Råvaror och förnödenheter		1 899	1 638
Färdiga varor och handelsvaror		<u>595</u>	<u>450</u>
		2 494	2 088
<u>Kortfristiga fordringar</u>			
Kundfordringar		25 076	31 360
Fordringar hos intresseföretag		0	1
Skattefordran		39 763	42 812
Övriga fordringar		24 297	9 291
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	20	<u>57 660</u>	<u>59 408</u>
		146 796	142 872
<u>Kortfristiga placeringar</u>	21	1 395 794	1 461 210
<u>Kassa och bank</u>		<u>252 819</u>	<u>207 789</u>
Summa omsättningstillgångar		1 797 903	1 813 959
Summa tillgångar		<u>4 268 007</u>	<u>3 965 124</u>

LO-koncernens balansräkning (tkr)

		2018-12-31	2017-12-31
Eget kapital och skulder			
<u>Eget kapital</u>			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Bundna reserver		1 193 081	1 193 081
<i>Fritt eget kapital</i>			
Ändamålsbestämda medel	22	5 893	7 675
Balanserad vinst		<u>1 772 041</u>	<u>1 524 336</u>
Summa eget kapital hänförligt till moderföretagets koncern		2 971 015	2 725 092
<i>Minoritetsintressen</i>		266 246	267 412
Summa eget kapital		3 237 261	2 992 504
<u>Avsättningar</u>			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	24	60 450	63 550
Avsättningar för uppskjuten skatt	26	60 612	40 122
Övriga avsättningar	25	<u>28 124</u>	<u>27 744</u>
Summa avsättningar		149 186	131 416
<u>Långfristiga skulder</u>			
Skulder till kreditinstitut	27		
	28	567 575	575 891
Övriga långfristiga skulder		<u>20 682</u>	<u>20 682</u>
Summa långfristiga skulder		588 257	596 573
<u>Kortfristiga skulder</u>			
Skulder till kreditinstitut	28	19 850	23 487
Förskott från kunder		555	542
Leverantörsskulder		82 476	90 751
Skatteskuld		56 056	10 198
Övriga skulder		38 799	32 307
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	30	<u>95 567</u>	<u>87 346</u>
Summa kortfristiga skulder		293 303	244 631
Summa eget kapital och skulder		<u>4 268 007</u>	<u>3 965 124</u>

LO-koncernen kassaflödesanalys (tkr)

	2018-01-01 2018-12-31	2017-01-01 2017-12-31
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Inbetalningar	938 769	944 557
Utbetalningar	-892 277	-811 140
Kassaflöde från den löpande verksamheten före betalda räntor och inkomstskatter	46 492	133 417
Erhållen ränta	15 835	13 935
Erhållna utdelningar	35 952	38 193
Erlagd ränta	-19 156	-18 944
Betald skatt	-35 982	-29 986
Kassaflöde från den löpande verksamheten	43 141	136 615
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	-2 000	-14
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-69 474	-38 316
Sålda materiella anläggningstillgångar	814	-307
Investeringar i dotterföretag	0	-78 345
Sålda andelar i dotterföretag	0	0
Sålda andelar i intresseföretag	16 310	6 957
Investeringar i intresseföretag	-464 267	-109 884
Placeringar i övriga finansiella anläggningstillgångar	-5 427	-37 906
Avyttring/amorteringar av övriga finansiella anläggningstillgångar	172 025	20 287
Ökning/minskning av kortfristiga finansiella placeringar	388 932	-34 634
Kassaflöde från investeringsverksamheten	36 913	-272 162
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		
Nyemission	0	83 000
Upptagna lån	0	1 700
Amortering av skuld	0	0
Ökning/minskning av kortfristiga finansiella skulder	-3 881	-871
Tillskott från minoritet	0	5 000
Utdelning/tillskott till/från minoritet	-31 143	-24 500
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-35 024	64 329
Årets kassaflöde	45 030	-71 218
Likvida medel vid årets början	207 789	279 007
Likvida medel vid årets slut	252 819	207 789

LO moderföretagets resultaträkning (tkr)

		2018-01-01 2018-12-31	2017-01-01 2017-12-31
<u>Fackliga verksamhetens intäkter och kostnader</u>			
Förbundsavgifter		257 496	256 834
Bidrag		222 372	224 665
Övriga intäkter		<u>16 408</u>	<u>33 861</u>
<u>Summa fackliga verksamhetens intäkter</u>	33	496 276	515 360
Avgifter och anslag till andra organisationer		-35 148	-35 574
Externa kostnader	5,6	-402 911	-381 002
Personalkostnader	3,4	-147 181	-133 798
Avskrivningar enligt plan		<u>-6 824</u>	<u>-5 858</u>
<u>Summa fackliga verksamhetens kostnader</u>	33	-592 064	-556 232
Fackliga verksamhetens resultat		-95 788	-40 872
Resultat från fastighetsförvaltningen			
Hysesintäkter		14 895	14 260
Externa kostnader	5,6	-6 440	-5 273
Personalkostnader	3,4	0	0
Avskrivningar enl plan		<u>-2 534</u>	<u>-2 578</u>
Resultat från fastighetsförvaltning		5 921	6 409
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från andelar i koncernföretag		60 000	60 000
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	7	-3 928	135
Ränteintäkter från koncernföretag		0	2
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	8	6	0
Nedskrivning av aktier i intresseföretag		0	-967
Räntekostnader och liknande resultatposter		<u>-192</u>	<u>-24</u>
Resultat från finansiella investeringar		55 886	59 146
Resultat efter finansiella poster		-33 981	24 683
Bokslutsdispositioner	9	25 800	27 000
Skatt	10	<u>-9 132</u>	<u>-9 743</u>
Årets resultat		-17 313	41 940

LO moderföretagets balansräkning (tkr)

Tillgångar

		2018-12-31	2017-12-31
Anläggningstillgångar			
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>			
Byggnader och mark	12	94 156	98 259
Inventarier	13	17 022	20 477
Pågående nyanläggningar	14	<u>672</u>	<u>0</u>
		111 850	118 736
<u>Finansiella anläggningstillgångar</u>			
Andelar i koncernföretag	15	1 267 836	1 267 836
Fordringar hos koncernföretag	16	0	0
Andelar i intresseföretag	17	2 115	5 365
Andra långfristiga värdepappersinnehav	18	88 214	88 214
Andra långfristiga fordringar	19	<u>300</u>	<u>300</u>
		1 358 465	1 361 715
Summa anläggningstillgångar		1 470 315	1 480 451
Omsättningstillgångar			
<u>Kortfristiga fordringar</u>			
Kundfordringar		7 307	10 582
Fordringar hos koncernföretag		170	33 000
Skattefordran		36 979	37 007
Övriga fordringar		43	68
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	20	<u>12 660</u>	<u>21 676</u>
		57 159	102 333
<u>Kassa och bank</u>		<u>38 142</u>	<u>56 988</u>
Summa omsättningstillgångar		95 301	159 321
Summa tillgångar		<u>1 565 616</u>	<u>1 639 772</u>

LO moderföretagets balansräkning (tkr)

		2018-12-31	2017-12-31
Eget kapital och skulder			
<u>Eget kapital</u>			
Bundet eget kapital enligt kongressbeslut		1 193 081	1 193 081
Ändamålsbestämda medel	22	5 893	7 675
Balanserat kapital		169 434	125 712
Årets resultat		<u>-17 313</u>	<u>41 940</u>
Summa eget kapital		1 351 095	1 368 408
<u>Obeskattade reserver</u>	23	20 000	45 800
<u>Avsättningar</u>			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	24	56 098	59 757
Avsättning för uppskjuten skatt	26	<u>184</u>	<u>170</u>
Summa avsättningar		56 282	59 927
<u>Kortfristiga skulder</u>			
Leverantörsskulder		59 496	71 185
Skulder till koncernföretag		16 634	39 019
Övriga skulder		4 941	3 690
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	30	<u>57 168</u>	<u>51 743</u>
Summa kortfristiga skulder		138 239	165 637
Summa eget kapital och skulder		<u>1 565 616</u>	<u>1 639 772</u>

LO moderföretagets kassaflödesanalys (tkr)

	2018-01-01 2018-12-31	2017-01-01 2017-12-31
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Inbetalningar	547 301	495 423
Utbetalningar	-613 716	-578 007
Kassaflöde från den löpande verksamheten före betalda räntor och inkomstskatter	-66 415	-82 584
Erhållen ränta	6	2
Erhållna utdelningar	60 000	60 135
Erlagd ränta	-192	-24
Betald skatt	-9 090	-7 237
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-15 691	-29 708
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	0
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-2 477	-8 151
Investeringar i dotterbolag	0	0
Försäljning dotterföretag	0	0
Förvärv intresseandel	0	0
Försäljning intresseföretag	0	0
Placeringar i övriga finansiella anläggningstillgångar	-967	-967
Avyttring/amorteringar av övriga finansiella anläggningstillgångar	289	3 200
Ökning/minskning av kortfristiga finansiella placeringar	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-3 155	-5 918
Årets kassaflöde	-18 846	-35 626
Likvida medel vid årets början	56 988	92 614
Likvida medel vid årets slut	38 142	56 988

Noter (tilläggsupplysningar)

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Års- och koncernredovisningarna upprättas med tillämpning av årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Principerna är oförändrade jämfört med föregående år.

Koncernredovisning

Landsorganisationen i Sverige (LO) upprättar koncernredovisning. Företag där LO innehar majoriteten av rösterna på bolagsstämman och företag där LO genom avtal har ett bestämmande inflytande klassificeras som dotterföretag och konsolideras i koncernredovisningen. Uppgifter om koncernföretag finns i noten om finansiella anläggningstillgångar. Dotterföretagen inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen. De exkluderas ur koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet upphör. Koncernens bokslut är upprättat enligt förvärvsmetoden. Förvärvstidpunkten är den tidpunkt då det bestämmande inflytandet erhålls. Identifierbara tillgångar och skulder värderas inledningsvis till verkliga värden vid förvärvstidpunkten. Minoritetens andel av de förvärvade nettotillgångarna värderas till verkligt värde. Mellanhavanden mellan koncernföretag elimineras i sin helhet. Dotterföretag i andra länder upprättar sin årsredovisning i utländsk valuta. Vid konsolideringen omräknas posterna i dessa företags balans- och resultaträkningar till balansdagskurs respektive avistakurs. De valutakursdifferenser som uppkommer redovisas i ackumulerade valutakursdifferenser i koncernens eget kapital.

Intresseföretag

Som intresseföretag betraktas de företag som inte är dotterföretag men där moderföretaget direkt eller indirekt innehar minst 20 % av rösterna för samtliga andelar. Andelar i intresseföretag redovisas i koncernredovisningen till kapitalandelsmetoden och i moderföretag och enskilt dotterföretag till anskaffningsvärdemetoden.

Utländska valutor

Beträffande värdering av transaktioner och balansposter när valutasäkring tillämpas, se avsnittet om finansiella instrument, underrubriken dokumenterade säkringar av finansiella skulder i utländsk valuta.

Intäkter

Moderföretagets och koncernens intäkter redovisas till det verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas.

Medlemsintäkter

Medlemsavgifter redovisas enligt bokföringsmässiga grunder och beräknas enligt stadgar, kongressbeslut och beslut i representantskap. Till grund ligger förbundens medlemsintäkter och medlemsantal.

Bidrag och anslag

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls. Bidrag som erhållits för att täcka vissa kostnader (t.ex. för administration) redovisas samma räkenskapsår som den kostnad bidraget är avsett att täcka. Bidrag som hänför sig till en anläggningstillgång minskar anskaffningsvärdet. Erhållna bidrag värderas till det verkliga värdet av den tillgång som organisationen fått eller kommer att få.

Juridiska tjänster

För tjänsteuppdrag avseende juridiska tjänster till fast pris redovisas de inkomster och utgifter som är hänförliga till ett utfört tjänsteuppdrag som intäkt respektive kostnad i förhållande till uppdragets färdigställandegrad på balansdagen (successiv vinstavräkning). Ett uppdrags färdigställandegrad bestäms genom att nedlagda utgifter på balansdagen jämförs med beräknade totala utgifter. I de fall utfallet av ett uppdrag inte kan beräknas på ett tillförlitligt sätt, redovisas intäkter endast i den utsträckning som motsvaras av de uppkomna uppdragsutgifter som sannolikt kommer att ersättas av beställaren. En befarad förlust på ett uppdrag redovisas omgående som kostnad. För tjänsteuppdrag på löpande räkning redovisas inkomsten som är hänförlig till ett utfört tjänsteuppdrag som intäkt i takt med att arbete utförs och material levereras eller förbrukas.

Hysesintäkter

Hysesintäkter periodiseras i enlighet med hyresavtal och intäktsredovisas i den period uthyrning sker. Intäkterna redovisas netto exklusive mervärdesskatt. I tillämpliga fall ingår tjänster som bolaget tillhandahåller såsom el och värme. Förskottsbetalda hyror redovisas som förutbetalda hyresintäkter.

Konferens och rekreation

Koncernen äger och förvaltar två hotell- och konferensanläggningar varav en är belägen i Italien. Försäljning av hotelltjänster och konferens intäktsredovisas i sin helhet när tjänsten utförts.

Finansiella intäkter

Koncernen har finansiella intäkter i form av utdelningar på kortfristiga placeringar, ränteintäkter, realisationsvinster på köp och försäljningar av kortfristiga placeringar, resultat från andelar i handelsbolag och i förekommande fall försäljningar av andra finansiella anläggningstillgångar.

De finansiella intäkterna redovisas när rätten till dessa är säkerställd.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda i koncernen utgörs av lön, sociala avgifter, betald semester, betald sjukfrånvaro, sjukvård. Ersättningar redovisas som en kostnad och en skuld då det finns en legal eller informell förpliktelse att betala ut en ersättning.

Pensionsförpliktelser

Koncernen har två pensionssystem, ett förmånsbestämt och ett premiebestämt. Båda pensionssystemen regleras i respektive gällande kollektivavtal. Koncernen är skyldig att löpande avsätta medel för det förmånsbaserade systemet till pensionsstiftelse.

Åtaganden som inte är avsatta i pensionsstiftelse redovisas som en avsättning i balansräkningen.

Inkomstskatt

Koncernen är inte skattskyldig för den fackliga verksamheten, däremot för den näringsverksamhet som bedrivs genom sin fastighets-, hotell-, konferensverksamhet och kapitalförvaltning.

Aktuella skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen.

Uppskjutna skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen. Uppskjuten skatteskuld avseende temporära skillnader som hänför sig till investeringar i dotterföretag redovisas inte i koncernredovisningen då moderföretaget i samtliga fall kan styra tidpunkten för återföring av de temporära skillnaderna och det inte bedöms sannolikt att en återföring sker inom överskådlig framtid.

Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller andra framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckning det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången. När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, uträddas eventuell kvarvarande del av den gamla komponenten och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras.

I samband med fastighetsförvärv bedöms om fastigheten väntas ge upphov till framtida kostnader för rivning och återställande av platsen. I sådana fall görs en avsättning och anskaffningsvärdet ökas med samma belopp.

Realisationsvinst respektive realisationsförlust vid avyttring av en anläggningstillgång redovisas som Övrig rörelseintäkt respektive Övrig rörelsekostnad.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde. Avskrivningarna ingår i resultaträkningens poster Avskrivningar enligt plan/Av- och nedskrivningar. Koncernens mark har obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av. Linjär avskrivningsmetod används för övriga typer av materiella tillgångar.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Byggnader	Koncernen Moderföretaget	
Stommar	100-150 år	100 år
Fasader	20-50 år	50 år
Rör, tak, hissar	20-50 år	40 år
El, ventilation, fönster	10-50 år	30 år
Kök, bad, tvätt i bostadshus	20 år	-
Inre ytskikt i bostadshus	15 år	-
Inventarier	3-10 år	3-10 år
Byggnadsinventarier	5-40 år	-

När det finns en indikation på att en tillgångs värde minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. Har tillgången ett återvinningsvärde som är lägre än det redovisade värdet, skrivs den ner till återvinningsvärdet. Vid bedömning av nedskrivningsbehov grupperas tillgångarna på de lägsta nivåer där det finns separata identifierbara kassaflöden (kassagenererande enheter). För tillgångar, andra än goodwill, som tidigare skrivits ned görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras. I resultaträkningen redovisas nedskrivningar och återföringar av nedskrivningar i den funktion där tillgången nyttjas.

Finansiella instrument

Finansiella instrument redovisas i enlighet med reglerna i K3 kapitel 11, vilket innebär att finansiella instrument värderas utifrån anskaffningsvärde.

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörsskulder och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när koncernen blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor.

Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och koncernen har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelseerna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Kundfordringar och övriga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Kortfristiga placeringar

Värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas kortsiktigt redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde och i efterföljande värderingar i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde. I posten kortfristiga placeringar ingår andelar i värdepappersfonder.

Räntebärande värdepapper, certifikat och bankdepositioner förvärvade i syfte att innehas till inlösningsstidpunkten värderas vid förvärvet till anskaffningsvärde. Skillnaden mellan anskaffningsvärde och inlösningsvärde periodiseras så att räntan under innehavstiden är konstant. Övriga obligationer värderas till anskaffningsvärde. Alla transaktioner med värdepapper redovisas på affärsdagen.

Andra långfristiga värdepappersinnehav

Posten består huvudsakligen av aktier och andelar samt innehav av räntebärande tillgångar. Innehaven innehas på lång sikt. Tillgångar ingående i posten redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde. I efterföljande redovisning värderas aktierna till anskaffningsvärde med bedömning av om nedskrivningsbehov föreligger. De räntebärande tillgångarna redovisas i efterföljande redovisning till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden, minskat med eventuell reservering för värdeminskning.

Värdepappersportföljer

Koncernen har en värdepappersportfölj, bestående av andelar i värdepappersfonder med allokering mot aktier och räntor samt en mindre del hedgefond. Värdepappersfonderna ingår i posten kortfristiga placeringar i balansräkningen. För de instrument som ingår i någon av dessa tillämpas värderingsprincipen på portföljen som helhet. Det innebär att vid prövning av lägsta värdets princip samt prövning av nedskrivningsbehov avräknas realiserade förluster mot realiserade vinster inom respektive värdepappersfond.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Derivatinstrument som ingår i säkringsredovisning

Koncernen utnyttjar så kallade ränteswapar för att hantera ränterisken som uppstår vid upptagande av lån till rörlig ränta. För dessa transaktioner tillämpas normalt säkringsredovisning. När transaktionen ingås, dokumenteras förhållandet mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten, liksom även koncernens mål för riskhanteringen och riskhanteringsstrategin avseende säkringen. Koncernen dokumenterar också företagets bedömning, både när säkringen ingås och fortlöpande, av huruvida ränteswaparna som används i säkringstransaktioner i hög utsträckning är effektiva när det gäller att motverka förändringar i kassaflöden som är hänförliga till de säkrade posterna.

Säkringsredovisningens upphörande

Säkringsredovisningen avbryts om säkringsinstrumentet förfaller, säljs, avvecklas eller löses in, eller säkringsrelationen inte längre uppfyller villkoren för säkringsredovisning. Eventuellt resultat från en säkringstransaktion som avbryts i förtid redovisas omedelbart i resultaträkningen.

Nedskrivningsprövning av finansiella anläggningstillgångar

Vid varje balansdag bedömer koncernen om det finns någon indikation på nedskrivningsbehov i någon av de finansiella anläggningstillgångarna. Nedskrivning sker om värdenedgången bedöms vara bestående. Nedskrivning redovisas i resultaträkningsposten Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar. Nedskrivningsbehovet prövas individuellt för finansiella anläggningstillgångar som är väsentliga. Exempel på indikationer på nedskrivningsbehov är negativa ekonomiska omständigheter eller ogynnsamma förändringar i företag som koncernen har investerat i.

Nedskrivning för tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde beräknas som skillnaden mellan tillgångens redovisade värde och nuvärdet av företagsledningens bästa uppskattning av de framtida kassaflödena diskonterade med tillgångens ursprungliga effektivränta. Om nedskrivning sker fastställs nedskrivningsbeloppet som skillnaden mellan det redovisade värdet och det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nuvärdet av framtida kassaflöden (som baseras på företagsledningens bästa uppskattning).

Varulager

Varulagret värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Inkuransrisker har därvid beaktats.

Anskaffningsvärdet fastställs med användning av först in, först ut-metoden (FIFU). För råvaror ingår alla utgifter som är direkt hänförliga till anskaffningen av varorna i anskaffningsvärdet. I egentillverkad produktion består anskaffningsvärdet av externa tillverkningskostnader med skäligt tillägg för interna tillverkningskostnader.

Avsättningar

Företaget gör en avsättning när det finns en legal eller informell förpliktelse och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Koncernen gör avsättningar för pensioner som inte är avsatta i pensionsstiftelse och redovisas därmed som en avsättning i balansräkningen. Avsättningar för omstrukturering görs när det föreligger en fastställd och utförlig omstruktureringsplan och berörda personer har informerats.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt direkt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras, förutom kassa- och banktillgodohavanden, kortfristiga placeringar som handlas på en öppen marknad till kända belopp.

Moderföretagets redovisnings- och värderingsprinciper

Samma redovisnings- och värderingsprinciper tillämpas i moderföretaget som i koncernen, förutom i de fall som anges nedan.

Förändringar av obeskattade reserver redovisas som bokslutsdispositioner i resultaträkningen. Obeskattade reserver redovisas med bruttobelopp i balansräkningen, inklusive den uppskjutna skatteskuld som är hänförlig till reserverna. Koncernbidrag redovisas som bokslutsdispositioner.

Aktier och andelar i dotterföretag redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår köpeskillingen som betalats för aktierna samt förvärvskostnader. Eventuella kapitaltillskott läggs till anskaffningsvärdet när de lämnas. Utdelning från dotterföretag redovisas som intäkt.

Bundet eget kapital bestäms i enlighet med ett kongressbeslut år 2008 då LOs bundna egna kapital ska motsvara det belopp som fanns i räkenskaperna vid utgången år 1999 och värdesäkras genom att det genomsnittligt ska finnas tillgångar vars marknadsvärde minst är lika stora som det bundna egna kapitalet ökat med konsumentprisindex från basåret 2000.

Uppskattningar och bedömningar

LO-koncernen gör regelmässigt uppskattningar och bedömningar om framtiden. De uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av dessa kommer, definitionsmässigt, sällan att motsvara det verkliga resultatet. De uppskattningar och antaganden som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder under nästkommande år behandlas i huvuddrag nedan.

Pensionsförpliktelser

LO har två pensionssystem, förmånsbestämt samt premiebestämt som regleras enligt kollektivavtal. LO är skyldig att löpande avsätta medel till pensionsstiftelse och premieinsättning. Vad gäller stiftelsen innebär det att från tid till annan ska stiftelsen innehålla tillgångar motsvarande den beräknade utfästelsen för såväl aktiva, pensionerade samt fribrev. Bedömningen av utfästelsernas storlek görs, för LOs räkning, av Kooperationens Pensionsanstalt KP/Folksam, vars metodik står under Finansinspektionens överinseende. Denna värdering görs på samma sätt för de förpliktelser som är skuldförda i koncernens balansräkning.

Byggnader och mark

Samtliga förvaltningsfastigheter är värderade av oberoende värderingsman under de senaste två åren i enlighet med koncernens redovisningsprinciper som redovisas i not 12.

Andelar i intresseföretag

Några intresseföretag äger och förvaltar obebyggd mark där framtagande av detaljplan pågår. Vid bedömningen av värdet av obebyggd mark har såväl detaljplanerisk som marknadsrisk beaktats och något behov av nedskrivning bedöms inte föreligga.

Not 2 Verksamhetens intäkter och verksamhetens resultat fördelat på rörelsegrenar

Verksamhetens intäkter fördelar sig på rörelsegrenar enligt följande

	Koncernen	
	2018	2017
Facklig verksamhet	496 276	515 360
Fastigheter	176 040	167 983
Juridisk verksamhet	64 275	66 370
Hotell- och konferensverksamhet	183 194	170 014
Övrigt tryckeri, ekonomiservice mm	23 108	14 472
Övrig verksamhet	4 563	14 117
Summa	947 456	948 316

Verksamhetens resultat fördelar sig på rörelsegrenar enligt följande:

	Koncernen	
	2018	2017
Facklig verksamhet	-95 788	-40 872
Fastigheter	101 543	97 779
Juridisk verksamhet	-626	9 911
Hotell- och konferensverksamhet	16 069	7 687
Övrigt tryckeri, ekonomiservice mm	-96	466
Övrig verksamhet	-11 019	2 558
Summa	10 083	77 529

Not 3 Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	2018		2017	
	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader (varav pensionskostnader)	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader (varav pensionskostnader)
LO	77 995	62 230 (29 465)	74 612	53 806 (24 125)
Dotterföretag	94 408	41 798 (12 073)	87 961	38 225 (11 304)
Koncernen	172 403	104 028 (41 538)	162 573	92 031 (35 429)
		2018		2017
Övriga personalkostnader LO		6 956		5 380
Övriga personalkostnader dotterföretag		6 595		4 532
		13 551		9 912
Summa personalkostnader LO		147 181		133 798
Summa personalkostnader koncernen		289 982		264 516

LO har två pensionssystem, förmånsbestämt samt premiebestämt som regleras enligt kollektivavtal. LO är skyldig att löpande avsätta medel till pensionsstiftelse och premieinsättning. Vad gäller stiftelsen innebär det att från tid till annan ska stiftelsen innehålla tillgångar motsvarande den beräknade utfästelsen för såväl aktiva, pensionerade samt fribrev. Av LOs avsättningar till pensionsstiftelse 2018 om 23,7 mkr (18,8) avser 15,0 mkr (38,3) pensionskostnader och 8,7 mkr (-19,6) finansiella poster beroende på stiftelsens avkastning. Total avsättning till premiebestämmd pension är 5,7 mkr (5,3).

Av LOs avsättningar till pensionsstiftelse avser 2 969 tkr (2 614 tkr) gruppen styrelse och ledning. Avsättning till premiebaserad pension för gruppen styrelse och ledning har gjorts med 235 tkr (225 tkr). För dotterföretagens VD och ledning är avsättningar och andra pensionskostnader 1 328 tkr (1 035 tkr).

Löner och andra ersättningar fördelade per befattningshavare och land

LO *)	2018			2017		
	Avtalad lön	varav styrelsearvode	Övriga anställda	Avtalad lön	varav styrelsearvode	Övriga anställda
Karl-Petter Thorwaldsson ordförande	1 244	269		1 218	286	
Therese Guovelin förste vice ordförande juni 16-	1 067	73		1 044	145	
Berit Müllerström andre vice ordförande juni 16-	1 067	116		1 044	2	
Torbjörn Johansson avtalssekreterare	<u>1 067</u>	<u>140</u>		<u>1 044</u>	<u>257</u>	
	4 445	598	74 148	4 350	690	70 952
	Styrelse och VD	varav styrelse		Styrelse och VD	varav styrelse	
Dotterföretag Sverige	4 775	244	59 312	4 493	162	54 694
Dotterföretag utomlands:						
Italien	<u>2 689</u>	<u>272</u>	<u>26 454</u>	<u>2 320</u>	<u>255</u>	<u>26 454</u>
Koncernen totalt	11 909	1 114	159 914	11 163	1 107	152 100

*) avser lön till LOs kongressvalda ledning. Fr o m kongressen 2012 avräknas eventuella styrelsearvodena.

Rätt till trygghetsersättning finns för LOs kongressvalda ledning. Funktionär som inte blir omvald för ny period eller avgår under mandatperioden kan efter beslut av LOs styrelse få trygghetsersättning. Trygghetsersättning utgår med 78 procent på den pensionsgrundande lön som funktionären hade vid avgången och uppräknas årligen med inkomstbasbeloppet. Trygghetsersättning utgår för funktionär som vid avgången har mer än tio år kvar till ordinarie pensionsålder under en tid av två år, mindre än tio år men mer än fem år kvar till ordinarie pensionsålder under en tid av tre år och för funktionär med mindre än fem år kvar till ordinarie pensionsålder under tiden fram till pension. Funktionär som uppbär trygghetsersättning är skyldig att stå till organisationens förfogande för lämpliga uppdrag under den tid och med den sysselsättningsgrad som motsvarar den utgående trygghetsersättningens storlek. Trygghetsersättningen ska samordnas med annan inkomst som för varje kalenderår överstiger två gånger det vid årets början gällande inkomstbasbeloppet.

Pensionsvillkor för LOs ledning regleras utifrån två pensionsavtal. Förmånsbestämt funktionärsavtal ger 78 procent av pensionsgrundande lön mellan 60-65 års ålder. Från 65 års ålder utgår pension motsvarande 10 procent på lönedelar upp till 7,5 inkomstbasbelopp och på lönedelar över 7,5 inkomstbasbelopp utgår 78 procent. Premiebestämt funktionärsavtal med rörlig pensionsålder, med premier om 10,5 procent upp till 7,5 inkomstbasbelopp och 30 procent på lönedelar över 7,5 inkomstbasbelopp.

LOs ordförande Karl-Petter Thorwaldsson och första vice ordförande Therese Guovelin har förmånsbestämd pension 60 år, LOs andra vice ordförande Berit Müllerström har premiebestämd pension. LOs avtalssekreterare Torbjörn Johansson förmånsbestämd pension 62 år.

Avgångsersättning till dotterföretagens verkställande direktörer utgår för LO-TCO Rättsskydd AB med 24 månadslöner samt för Riva del Sole SpA med 24 månadslöner. För verkställande direktören i Bantorget Förvaltning AB är avtalad uppsägningstid från företagets sida 12 månader och vid egen uppsägning 6 månader. I RIA Sweden AB är motsvarande avtal 6 månaders ömsesidig uppsägningstid.

Not 4 Medelantal anställda

	2018		2017	
	Antal anställda	Varav kvinnor	Antal anställda	Varav kvinnor
Moderföretaget	135	52%	130	51%
Dotterföretag				
Sverige	110	60%	107	58%
Italien	101	57%	93	50%
Totalt i dotterföretag	211	55%	200	55%
Koncernen totalt	346	56%	330	53%
Könsfördelning ledande befattningshavare	Koncernen		LO	
	män	kvinnor	män	kvinnor
Styrelseledamöter	35	24	12	6
Organisationens ledning	11	10	2	3

Not 5 Ersättning till revisorerna

	Koncernen		LO	
	2018	2017	2018	2017
PwC				
Revisionsuppdraget	3 420	2 450	1 743	963
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	996	755	996	755
Skatterådgivning	73	33	60	33
Övriga tjänster	<u>91</u>	<u>56</u>	<u>91</u>	<u>56</u>
Summa	4 580	3 294	2 890	1 807
Övriga revisorer				
Revisionsuppdraget	<u>260</u>	<u>255</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Summa	260	255	0	0

Not 6 Operationella leasingavtal

Under året betalda leasingavgifter avseende operationella leasingavtal uppgår i koncernen till 10 279 tkr (9 323 tkr) och i LO till 2 428 tkr (1 809 tkr).

I koncernens redovisning utgörs den operationella leasingen i allt väsentligt av hyrda lokaler, tryckeri-, IT- och kopieringsutrustning. Avtalen om hyra löper mellan fem till åtta år. Storleken på de framtida lokalhyrorna baseras på utvecklingen av konsumentprisindex.

Nominella värdet av avtalade framtida leasingavgifter avseende avtal (inkl lokalhyresavtal) där återstående löptid överstiger ett år, fördelar sig enligt följande:

	Koncernen		LO	
	2018	2017	2018	2017
Förfaller till betalning inom 1 år	5 218	9 934	1 112	2 353
Förfaller till betalning senare än 1 år men inom 5 år	8 442	7 291	291	1 321
Förfaller till betalning senare än fem år	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
	13 660	17 225	1 403	3 674

Nominellt värde av framtida hyresintäkter där den återstående intäkten fördelar sig enligt följande:

	Koncernen		LO	
	2018	2017	2018	2017
Förfaller till betalning inom 1 år	171 241	144 852	14 133	10 843
Förfaller till betalning senare än 1 år men inom 5 år	238 862	143 909	21 828	15 263
Förfaller till betalning senare än fem år	9 701	518	0	0

Koncernen äger och förvaltar ett flertal fastigheter för långsiktig uthyrning och förvaltning.

Not 7 Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

	Koncernen		LO	
	2018	2017	2018	2017
Utdelningar	14 505	13 176	149	135
Realisationsresultat vid försäljningar	15 122	5 463	-4 077	0
Resultat från andelar i handelsbolag	-7 545	-2 490	0	0
Räntor	15 770	12 822	0	0
Kursdifferenser	848	0	0	0
Värderegleringar	2 059	-969	0	0
Realisationsresultat vid försäljning av fastighet	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Summa	40 759	28 002	-3 928	135

Not 8 Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter

	Koncernen		LO	
	2018	2017	2018	2017
Utdelningar	21 447	25 017	0	0
Räntor	65	1 096	6	0
Kursdifferenser	0	716	0	0
Realisationsresultat vid försäljningar	328 002	789	0	0
Värdereglering	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Summa	349 514	27 618	6	0

Not 9 Bokslutsdispositioner

	LO	
	2018	2017
<u>Skattemässiga dispositioner</u>		
Förändring av periodiseringsfond	25 800	27 000
Summa	25 800	27 000

Not 10 Skatt

	Koncernen		LO	
	2018	2017	2018	2017
Aktuell skatt	-84 889	-28 306	-9 117	-9 713
Uppskjuten skatt	-20 848	-767	-15	-30
Skatt på årets resultat	-105 737	-29 073	-9 132	-9 743

	Koncernen		LO	
	2018	2017	2018	2017
Redovisat resultat före skatt	377 077	114 205	-8 181	51 683
Skatt beräknad enligt gällande skattesats (22 %)	-82 779	-25 125	1 800	-11 370
Skatteeffekt av ej skattepliktig facklig verksamhet	-24 703	-11 498	-24 703	-11 498
Skatt för HB/KB	0	8 816	0	0
Skatteeffekt av ej skattepliktiga intäkter	6 849	1 837	13 200	13 200
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader	-183	-1 263	0	0
Skatt hänförlig till tidigare års resultat	-430	143	733	67
Skatteeffekt av schablonränta på periodiseringsfond	-217	-209	-162	-142
Övrigt	-4 273	-517	0	0
Effekt av utländska skattesatser.	<u>0</u>	<u>-1 257</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Redovisad skattekostnad	-105 736	-29 073	-9 132	-9 743

Not 11 Immateriella anläggningstillgångar

	Koncernen	
	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	1 034	990
Anskaffningar	2 000	14
Försäljning	-1 025	0
Omklassificering	0	0
Omräkningsdifferenser	<u>2</u>	<u>30</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 011	1 034
Ingående avskrivningar	-1 000	-962
Årets avskrivningar	-278	-9
Försäljning	1 025	0
Omklassificering	0	0
Omräkningsdifferenser	<u>0</u>	<u>-29</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-253	-1 000
Bokfört värde	1 758	34

Not 12 Byggnader och mark

	Koncernen		LO	
	2018	2017	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	1 959 353	1 846 218	180 366	178 904
Anskaffning	33 439	108 066	226	0
Aktivering av ombyggnationer	0	0	0	1 738
Försäljning och utrangeringar	-4 834	-276	0	-276
Omklassificering	2 968	0	0	0
Omräkningsdifferenser	<u>-8 135</u>	<u>5 345</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 982 791	1 959 353	180 592	180 366
Ingående avskrivningar	-556 584	-517 042	-82 106	-78 381
Försäljning och utrangeringar	4 044	595	0	595
Årets avskrivningar	-39 236	-37 419	-4 330	-4 320
Nedskrivning	0	0	0	0
Omklassificering	1 879	0	0	0
Omräkningsdifferenser	<u>4 135</u>	<u>-2 718</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-585 762	-556 584	-86 436	-82 106
Planenligt restvärde	1 397 029	1 402 769	94 156	98 260
Varav bokfört värde fastigheter i Sverige	1 298 654	1 310 277	88 128	92 288
varav mark	347 672	345 545	1 740	1 740
varav byggnad	950 982	964 732	86 388	90 548
Taxeringsvärden fastigheter i Sverige	2 132 062	2 090 591	279 020	279 020

Fastigheternas bedömda marknadsvärde i koncernen uppgår till 4 933 mkr (4 085) +/- 10 %. Samtliga fastigheter är värderade av oberoende värderingsman. Värdebedömningen av fastigheterna utgör en bedömning av fastigheternas värde inklusive tillhörande inventarier. Värderingarna har genomförts med erkända och accepterade värderingsmodeller.

Underlag för värderingen är uppgifter om lokalyresavtal, vakanta lokaler, löpande drifts- och underhållskostnader samt utförda och planerade större underhållsåtgärder och investeringar. Värdebedömningarna grundas på kassaflödesanalyser beroende på prognoser över framtida betalningsströmmar samt på jämförelser och analys av genomförda köp av fastigheter inom respektive delmarknad, så kallad ortprisanalys.

Kassaflödesanalysen innebär en analys och värdering av de betalningsströmmar, driftöverskott, som fastighetsinnehavet förväntas ge upphov till under kalkylperioden som är fem år. Fastighetens värde beräknas som summan av nuvärdet av driftöverskotten samt nuvärdet av fastighetens bedömda restvärde vid kalkylperiodens slut. Kalkylräntan varierar beroende på belägenhet, statsobligationsräntan och övriga riskfaktorer.

Not 13 Inventarier

	Koncernen		LO	
	2018	2017	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	257 142	233 408	44 501	41 593
Inköp	22 633	22 901	1 579	5 975
Försäljning och utrangeringar	-5 078	-3 078	-425	-3 067
Omklassificering	508	0	0	0
Omräkningsdifferenser	<u>554</u>	<u>3 911</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	275 759	257 142	45 655	44 501
Ingående avskrivningar	-171 801	-156 604	-24 023	-22 974
Årets avskrivningar	-16 720	-15 694	-5 029	-4 116
Försäljning och utrangeringar	5 054	3 066	419	3 067
Omräkningsdifferenser	<u>-2 523</u>	<u>-2 569</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-185 990	-171 801	-28 633	-24 023
Bokfört värde	89 769	85 341	17 022	20 478

Not 14 Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar

	Koncernen		LO	
	2018	2017	2018	2017
Ingående balans	5 211	13 899	0	101
Under året nedlagda kostnader	32 743	5 363	672	0
Under året genomförda omfördelningar	<u>-20 668</u>	<u>-14 051</u>	<u>0</u>	<u>-101</u>
Utgående balans	17 286	5 211	672	0

Not 15 Andelar i koncernföretag

	LO	
	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	940 188	940 188
Förvärv	0	0
Avyttring	0	0
Resultat från handelsbolag	<u>0</u>	<u>0</u>
Summa	940 188	940 188
Ingående uppskrivningar	343 198	343 198
Avyttring	0	0
Utgående ackumulerade uppskrivningar	343 198	343 198
Ingående nedskrivningar	-15 550	-15 550
Förvärv	0	0
Avyttring under året	<u>0</u>	<u>0</u>
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-15 550	-15 550
Bokfört värde	1 267 836	1 267 836

Koncernen	Org nr	Säte	Kapitalandel
Bantorget Finans AB	556152-4595	Stockholm	100%
Brunnsvik Förvaltning AB	556737-3195	Stockholm	100%
Bantorget Utveckling AB	556716-7167	Stockholm	100%
Bantorget Egendom AB	556953-0040	Stockholm	100%
Bantorget Förvaltning AB	556057-7388	Stockholm	100%
Spaden Fastighets AB	556225-1230	Stockholm	75%
Fastighetsbolaget Neårgniv AB	559131-0825	Stockholm	75%
Bantorget Redovisning AB	556638-0464	Norrköping	100%
Örenäs Slott Hotell och Konferens AB	556736-9854	Landskrona	100%
Örenäs Slott och Egendom AB	556798-5857	Stockholm	100%
Kungslagern Holding AB	556875-2694	Stockholm	51%
Lager 11 AB	556761-8037	Stockholm	51%
LO-TCO Rättsskydd AB	556150-9257	Stockholm	90%
Strykjärmet i Norrköping HB	916694-5544	Norrköping	100%
HB Klockan	916501-8079	Stockholm	51%
Klockans Garage AB	556640-8620	Stockholm	51%
Utbildningsförlaget Brevskolan Ek förening	702000-2601	Stockholm	96%
Riva del Sole (spa)	67520536	Italien	68%
RICERT AB	559106-4729	Stockholm	100%
Responsible Investors Alliance Sweden AB	559106-4778	Stockholm	100%
Politism AB	556964-1094	Stockholm	100%
Bantorget Näs AB	559172-2896	Stockholm	100%
Folkets hus i Stockholm intressenter AB	559172-2888	Stockholm	100%

LO	Röstandel	Antal andelar	Bokfört värde	
			2018	2017
Bantorget Förvaltning AB	100%	250 000	1 258 360	1 258 360
Utbildningsförlaget Brevskolan Ek förening	96%	19 750	0	0
LO-TCO Rättsskydd AB	90%	63 000	9 476	9 476
Summa			1 267 836	1 267 836

Not 16 Fordringar hos koncernföretag

	LO	
	2018	2017
Ingående nominellt värde	0	3 000
Förändringar	0	-3 000
Utgående ackumulerat nominellt värde	0	0
Ingående nedskrivningar	0	0
Återlagda nedskrivningar under året	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0
Utgående bokfört restvärde	0	0

Not 17 Andelar i intresseföretag

	Koncernen		LO	
	2018	2017	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	234 049	119 183	9 282	8 515
Förvärv	464 268	109 884	1 077	967
Omklassificering	0	0	0	0
Resultat från intresseföretag	15 528	11 939	0	0
Avyttring	-19 854	-6 957	-6 794	-200
Utgående ackumulerat nominellt värde	693 991	234 049	3 565	9 282
Ingående nedskrivningar	-3 917	-2 950	-3 917	-2 950
Årets nedskrivningar	-1 077		-1 077	-
Avyttring	3 544	-967	3 544	-967
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-1 450	-3 917	-1 450	-3 917
Utgående bokfört värde	692 541	230 132	2 115	5 365

Koncernen och LO

	Org nr	Säte	andel
Fairtrade Sverige AB	556554-0415	Stockholm	50,0%
AB Folkets Hus i Stockholm	556050-3103	Stockholm	49,6%
Facket Medlemsförmåner i Sverige AB	556616-9404	Stockholm	25,0%
LO Mediehus AB	556036-4613	Stockholm	29,0%
Runö Fastigheter HB	969723-2107	Stockholm	39,6%
Västerkulla Hotell Holding AB	556981-3214	Stockholm	49,5%
Byggkultur Sverige AB	556170-7315	Stockholm	40,0%
Byggkultur Mälardalen AB	556947-5352	Stockholm	33,0%
Bantorget Hyresbostäder AB	559085-6737	Stockholm	25,0%
SHH Landbolaget AB	559079-0324	Stockholm	25,0%

LO	Röstandel	Antal andelar aktier	Bokfört värde 2018	2017
Fairtrade Sverige AB	50,0%	2 000	1 575	1 575
Facket Medlemsförmåner i Sverige AB	25,0%	250	250	500
Politism AB	25,5%	12 750	0	3 000
LO Mediehus AB	29,0%	1 450	290	290
			2 115	5 365

Koncernen	Röstandel	Antal andelar aktier	Bokfört värde 2018	2017
Fairtrade Sverige AB	50,0%	2 000	9 338	6 663
AB Folkets Hus i Stockholm	49,6%	119 136	207 912	37 503
Facket Medlemsförmåner i Sverige AB	25,0%	250	1 774	1 722
LO Mediehus AB	29,0%	1 450	3 415	3 315
Täljö Utveckling nr 4 AB	40,0%	40 000	-	120
Västerkulla Hotell Holding AB	49,5%	24 750	232 888	41 415
Politism AB	100,0%	50 000	0	1 551
Byggkultur Sverige AB	40,0%	1 920	30 062	30 037
Byggkultur Mälardalen AB	33,0%	50	163	168
Bantorget Hyresbostäder AB	23,4%	25 000	155 192	55 601
SHH Landbolaget AB	25,0%	125	51 797	52 037
Summa redovisas som Andelar i intresseföretag			692 541	230 132
Runö Fastigheter HB	39,6%	400	-16 649	-6 394
Summa ingår i posten Övriga kortfristiga skulder			-16 649	-6 394
Netto bokfört värde			675 892	223 738

Not 18 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	Koncernen		LO	
	2018	2017	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	216 560	309 188	93 776	96 776
Förvärv	14	28	0	0
Omklassificering	-3 950	0	0	-3 000
Avyttring	<u>-2 380</u>	<u>-92 656</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Utgående anskaffningsvärde	210 244	216 560	93 776	93 776
Ingående nedskrivningar	-9 512	-98 830	-5 562	-5 562
Avyttring	0	89 318		
Omklassificering	3 950			
Upplösning	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-5 562	-9 512	-5 562	-5 562
Utgående restvärde enligt plan	204 682	207 048	88 214	88 214
			Bokfört värde	
Moderföretagets innehav	Antal	Kvotvärde	2018	2017
Fora AB	500	50	0	0
AFA Livförsäkringsaktiebolag	5	500	0	0
AMF Pensionsförsäkring AB	350	3 500	0	0
AFA Sjukförsäkringsaktiebolag	150	1 500	0	0
Boo Energi ek förening	8	680	0	0
FFI BFR 10 000	10	1 117	0	0
Gershedens Folkets Hus stödförening	100	10 000	0	0
LOs Försäkringshandelsbolag	45	88 211	88 214	88 214
Politism AB	12 750	12 750	0	0
Maison Syndicale	1 234	0	0	0
Summa			88 214	88 214
Dotterföretagets innehav	Antal	Kvotvärde	2018	2017
Aftonbladet Hierta AB	7 200	7 200	108 000	108 000
Riksbyggen ek förening	2 115	1 057	1 057	1 043
Övrigt			<u>5 393</u>	<u>9 775</u>
Summa			<u>114 450</u>	<u>118 818</u>
Summa koncernen			204 682	209 049

Not 19 Andra långfristiga fordringar

	Koncernen		LO	
	2018	2017	2018	2017
Ingående nominellt värde	190 046	191 621	300	300
Tillkommande fordringar	5 000	12 401	0	0
Omklassificeringar	0	0	0	0
Amorteringar, avgående fordringar	<u>-158 747</u>	<u>-13 976</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Utgående ackumulerat värde	36 299	190 046	300	300

Not 20 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	Koncernen		LO	
	2018	2017	2018	2017
Förutbetalda hyror	1 335	1 291	0	0
Upplupna ränteintäkter	2 335	2 176	0	0
Upplupna anslag	125	1 465	125	1 465
Förutbetalda pensionspremier	0	123	0	0
Förutbetalda intäkter	30 133	23 142	0	0
Övriga poster	<u>23 732</u>	<u>31 212</u>	<u>12 535</u>	<u>20 211</u>
Summa	57 660	59 409	12 660	21 676

Not 21 Kortfristiga placeringar

	Koncernen		LO	
	Marknads- värde	Bokfört värde	Marknads- värde	Bokfört värde
2018				
Värdepappersfonder	1 508 301	1 395 794	0	0
	1 508 301	1 395 794	0	0
2017				
Värdepappersfonder	1 973 945	1 461 210	0	0
	1 973 945	1 461 210	0	0

Not 22 Ändamålsbestämda medel

	Koncernen		LO	
	2018	2017	2018	2017
Reserverade medel för solidaritetsarbete	<u>5 893</u>	<u>7 675</u>	<u>5 893</u>	<u>7 675</u>
	5 893	7 675	5 893	7 675

Not 23 Obeskattade reserver

	LO	
	2018	2017
Periodiseringsfond	<u>20 000</u>	<u>45 800</u>
	20 000	45 800

Not 24 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser

	Koncernen		LO	
	2018	2017	2018	2017
Pensionsåtaganden som inte täcks genom realstiftelse				
Belopp vid årets ingång	63 550	66 425	59 757	60 345
Under året avsatt	472	0	0	0
Upplösning	-3 659	-2 935	-3 659	-588
Valutakursdifferens	<u>87</u>	<u>60</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Belopp vid årets utgång	60 450	63 550	56 098	59 757

Not 25 Övriga avsättningar

	Koncernen		LO	
	2018	2017	2018	2017
Belopp vid årets ingång	27 744	755	0	0
Årets förändring	<u>380</u>	<u>26 989</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Belopp vid årets utgång	28 124	27 744	0	0

Not 26 Uppskjuten skatt

Temporära skillnader föreligger i de fall tillgångars eller skulders redovisade respektive skattemässiga värden är olika. Temporära skillnader avseende följande poster samt underskottsavdrag har resulterat i uppskjutna skattefordringar och -skulder:

	Koncernen		LO	
	2018	2017	2018	2017
Uppskjutna skattefordringar				
Fastigheter, nedskrivningar	5 263	5 107		
Summa	5 263	5 107	0	0
Uppskjutna skatteskulder				
Övriga skattepliktiga temporära skillnader	6 860	170	184	170
Obeskattade reserver	<u>53 752</u>	<u>39 952</u>		
Summa	60 612	40 122	184	170

Not 27 Långfristiga skulder

Nedan anges den del av långfristiga skulder som förfaller till betalning mellan ett och fem år efter balansdagen.

	Koncernen		LO	
	2018	2017	2018	2017
Skulder till kreditinstitut	567 575	575 891	0	0
Övriga långfristiga skulder	<u>20 682</u>	<u>20 682</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
	588 257	596 573	0	0

Derivatinstrument

I koncernen förekommer ränteswapavtal, som tecknats i syfte att säkra sig för fluktuationer i räntor. Värdet av avtalen är negativt på grund av nuvarande ränteläge.

HB Klockan

Nominellt belopp 33 600 tkr. Genomsnittlig löptid 2 år. Marknadsvärde -860 tkr

Lager 11 AB

Nominellt belopp 501 677 tkr. Genomsnittlig löptid 6 år. Marknadsvärde -52 261 tkr.

Not 28 Skuld till kreditinstitut

	Koncernen		LO	
	2018	2017	2018	2017
Redovisas som kortfristig skuld	19 850	23 487		
Redovisas som långfristig skuld	<u>567 575</u>	<u>575 891</u>		
Summa	587 425	599 378	0	0

Not 29 Checkräkningskredit

Beviljat belopp på checkräkningskredit uppgår i koncernen till 61 758 tkr (31 874 tkr).

Not 30 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncernen		LO	
	2018	2017	2018	2017
Semesterlöner	17 838	15 297	11 233	10 254
Upplupna sociala avgifter	19 274	19 406	13 457	16 083
Förskottsinsbetalade hyror	18 924	20 062	2 001	1 760
Förutbetalda anslag	20 230	15 292	20 230	15 292
Förskottsinsbetalda medlemsavgifter	1 881	350	1 601	350
Övriga poster	<u>17 420</u>	<u>16 939</u>	<u>8 646</u>	<u>8 004</u>
Summa	95 567	87 346	57 168	51 743

Not 31 Ställda säkerheter

	Koncernen		LO	
	2018	2017	2018	2017
För egna avsättningar och skulder				
Fastighetsinteckningar				
-Avseende skuld till kreditinstitut	<u>717 744</u>	<u>684 251</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Summa ställda säkerheter	717 744	684 251	0	0

Not 32 Eventualförpliktelser

	Koncernen		LO	
	2018	2017	2018	2017
Skulder i delägda handelsbolag	121 656	106 715	0	0
Borgensförbindelser	5 000	5 000	5 000	14 650
Eventualskulder	3 029	4 017	0	5 000
Kapitalinvesteringsåtagande	<u>92 400</u>	<u>193 793</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Summa ansvarsförbindelser	222 085	309 525	5 000	19 650

Not 33 Inköp och försäljning mellan koncernföretag

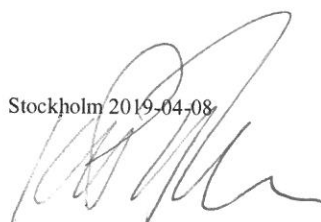
Nedan anges andelen av årets inköp och försäljning avseende koncernföretag.

	LO	
	2018	2017
Inköp från dotterföretag i förhållande till externa kostnader	2,8%	2,6%
Försäljning till dotterföretag i förhållande till verksamhetens intäkter	0,1%	0,5%

Not 34 Väsentliga händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har inträffat efter balansdagen.

Stockholm 2019-04-08

Karl-Petter Thorwaldsson

Torbjörn Johansson

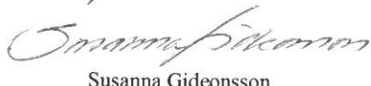
Therese Guovelin

Berit Müllerström

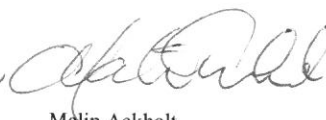
Per-Olof Sjö

Susanna Gideonsson

Marie Nilsson

Malin Ackholt

Valle Karlsson

Tommy Wreeth

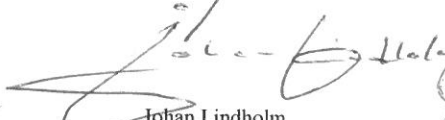
Jan Granvik

Tobias Baudin

Eva Guovelin

Johan Lindholm

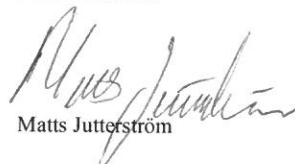
Jonas Wallin

Mikael Johansson

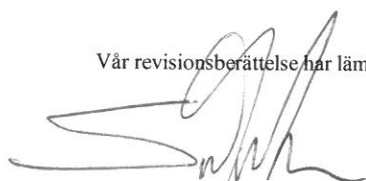

Magnus Pettersson

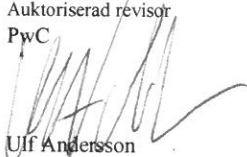

Matts Jutterström

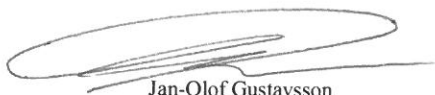
Vår revisionsberättelse har lämnats 2019-04-08

Sune Johnson
Auktoriserad revisor
PwC

Ulf Andersson

Jan-Olof Gustavsson

Britta Lepp

Revisionsberättelse

Till representantskapet i Landsorganisationen i Sverige org.nr 802001-9769

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Landsorganisationen i Sverige för år 2018.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderföreningens och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Den auktoriserade revisorns ansvar* samt *De förtroendevalda revisorernas ansvar*.

Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av verksamhetsberättelse och hållbarhetsrapport för 2018.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att föreningen inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

De förtroendevalda revisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen och koncernredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Landsorganisationen i Sverige för år 2018.

Vi tillstyrker att representantskapet beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsred i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorers ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisionsred i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

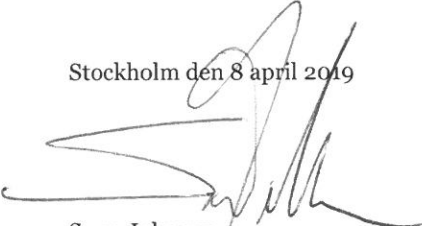
Revisorernas ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsred i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionsred i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

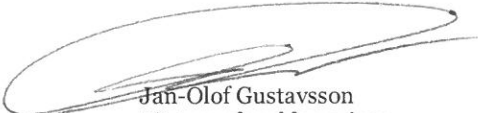
Stockholm den 8 april 2019

Sune Johnson
Auktoriserad revisor
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Ulf Andersson
Förtroendevalda revisor

Jan-Olof Gustavsson
Förtroendevalda revisor

Britta Lepp
Förtroendevalda revisor